

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

CORNER PRITCHARD AVE & MCGREGOR ST.

The Provincial Library City

UKRAINIAN LABOR NEWS

П'ять разів на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday

WINNIPEG, MANITOBA, CANADA

РІК III.

Ч. 76.

СЕРЕДА, 21. ВЕРЕСНЯ 1921.

WINNIPEG, MAN.

WEDNESDAY, SEPTEMBER 21st, 1921.

No. 76.

VOL. III.

Новинки.

ВИКОНАВЧИЙ КОМІТЕТ ІІІ. ІНТЕРНАЦІОНАЛУ ДО РОБІТНИКІВ СВІТА.

Визнає їх, щоб не допустити до нової інтервенції в Со-
вітській Росії.

ЛОНДОН, 12. вересня. — Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу видав поклик до всіх робітників світа, щоб вони помогли проти-ділати заговором пануючих класів Європи, які мають надію використати голод в Росії для своїх намірів і пригрозити нові плани до інтервенції в робітничій республіці.

В маніфесті говориться, що мобілізація білих армій є в ході. Балтійські краї займають шораз більше вороже становище. З Франції відходять щодня транспортні амуніції до Польщі і Румунії.

В виду таких обставин Комуністичний Інтернаціонал визнає робітників здержати послужку амуніції а рівночасно організувати висилку споживчих средств до Совітської Росії.

Поклик є звернений в першій мірі до робітників в Англії, Америці, Полуудній Африці і Австралії.

"Лише ратункова акція робітництва може перешкодити капіталістичним класам, щоб вони не уживали ратункової акції правительств до політичної інтервенції в радянських республіках", говорить ся в маніфесті.

Всі фонди і засоби товарів, призначені на поміч для народу в Росії, повинні бути вислані до Росії під контролею робітничих представників в тих краях, які сю поміч висилають.

Третій Інтернаціонал до американських робітників.

РИГА, 9. вересня. — Агенція Роста сповіщає, що Третій Інтернаціонал видав поклик до всіх американських робітників з просьбою жертвувати заробіток одного дня на підмогу голодуючим Росіянам. Сі жертви мали-б бути вислані просто до совітського правительств і видимо були-б ужиті незалежно від акції Американської Ратункової Адміністрації.

Калінін верну з поїздки.

РИГА, 12. вересня. — Предсідатель В. Ц. В. К. Калінін, який вернув до Москви з інспекційної поїздки в навіщенних голодом областях над рікою Волгою, повідомляє, що дехто з Росіяні, які утікали були в переполозі перед голодом, вертає назад до своїх домівок.

Совітське правительство заключило угоду з Персією в справі достави харчевних засобів з перських пристаней. Судна попливуть Каспійським морем до устя Волги, а відтак горі рікою до голодуючої області.

Американці вдоволені з совітських урядників.

РИГА, 13. вересня. — По двох тижнях з того часу, як пушено першу послужку американських харчів шляхом Рижсько-Московської залізничі, урядники Американської Ратункової Адміністрації в Ридзі висловлюють ся з дово-

ленем про спосіб, в який совітські урядники помагають в ділі перевозу хліба до голодуючих Росіяні.

Мимо тимчасової проволочки, спричиненої браком рухомого складу, з самої Риги вислано до Москви 26,502 тон харчів, що вистарчать на прокормлене одного міліона дітий протягом трох тижнів. Сьогодні — виладовано тут шість малих кораблів і той набір буде ще сеї ночі у залізничних вагонах. Крім того виладовуєть ся поспішно кілька кораблів в Петрограді.

У звіті, який одержано в головній квартирі Ратункової Адміністрації в Ридзі, сказано, що до сею часу не було ніяких випадків грабїжі американських засобів, хїба що тут або там робітник возьме бляшанку молока з розбитої скринки.

В депеші з Реваля до Американського Червоного Хреста сказано, що большевицьке посольство закупило будинок в Реваля, в яким містїть ся тепер американський конзулат і Американський Червоний Хрест, які будуть мусїти шукати тепер нової квартири.

Недавно тому большевики купили резиденцію італійського амбасадора в Ридзі.

Партія Американців виїхала до Росії.

ЛОНДОН, 17. вересня. — Двайтїть робітників Американської Ратункової Адміністрації, переважно транспортні експерти і управителі складів, які минулої суботи прибули на кораблі "Олімпік" до Англії зі Злучених Держав, виїхали звідси до Риги. З того міста вони поїдуть до Москви, де їх призначить ся до певної роботи.

МІТІНГ І КОНЦЕРТ В ВІННІ-ЛЕГУ В КОРИСТІ ГОЛОДУЮЧИХ В РОСІІ.

На мітінгу в Стрнд театрі зібрано \$195, а на концерті в Укр. Роб. Домі \$285 для голодуючих.

Заходом винніпегського Комітету Помочі Голодуючим в Сов. Росії відбув ся минулої неділі, дня 18. вересня, в Стрнд театрі, в Вінніпегу, масовий мітінг в цілі зібрання фондів для потерпілих від посухи селян і робітників в Совітській Росії. На мітінгу промовляли Р. В. Россел, Дж. Квін і Ф. Дж. Діксон. Для голодуючих в Совітській Росії зібрано \$195.

Заходом Укр. Відділу Женського Комітету Помочі Голодуючим в Сов. Росії відбув ся в неділю вечером в Українськїм Робітничім Домі концерт при співучасті хору і оркестри мандоліністів "Діточої Школи при У. Р. Д.", та інших музикальних сил, також в користь голодуючих в Совітській Росії. На сю ціль зібрано на концерті \$285.

Поміч дітям.

Від 22. до 26. вересня відбудет ся в Штоктольмі ІІІ міжнародний конгрес. помічі дітям у знищених краях. Першою точкою нарад конгресу має бути справа допомоги дітям в Росії, в місцевостях навіщених голодом.

КРИВАВІ ДЕМОНСТРАЦІЇ БЕЗ-РОБІТНИХ В АНГЛІІ.

В Ліверпула ранено в боротьбі між безробітними і поліцією много осіб.

ЛОНДОН, 12. вересня. — Сьогодні вечером прийшло до боротьби між безробітними і поліцією в Ліверпулі після демонстрації, яку устроїли безробітні. В тих розрухах ранено багато осіб, а сотки безробітних арештовано.

1,500,000 безробітних.

ЛОНДОН, 13. вересня. — Назначена кабінетом комісія радила сьогодні дві години над справою безробітї. Не прийшло до ніякого рішення і комісія буде знову радити в п'ятницю.

По урядовим звітам число записаних безробітних вносить 1,500,000 душ, а 400,000 осіб працює лише скорочений час. Демонстрації безробітних відбувають ся дальше щодня.

ЗІ СТРАЙКУ В ФРАНЦІІ.

50,000 текстільних робітників на страйку.

ЛІЛЬ, Франція, 12. вересня. — Сьогодні рано виїхали на страйк текстільні робітники в Ліль, Рубе і Тіркан, протестуючи проти редукції платні, яку загадали завести працюючі.

До страйку придружили ся металеві робітники, міські службовики, замітчі улиц та служба по реставрації каварних. Число страйкуючих текстільних робітників вносить около 50,000 осіб, а загальне число робітників, які беруть участь в страйку, вносить звшш 60,000.

Страйк ширить ся. — Страйкері бють вікна крамниць і домів богачів.

ПАРІЖ, 13. вересня. — Генеральний страйк в індустриальній області Ліль значно поширив ся сьогодні і завмер рух в ріжних галузях промислу.

Страйкері почали бити вікна крамниць в Рубе і Тіркан, наслідком чого майже всі крамници в тих містах стоять замкнені. В цілім окрузі відбувають ся сьогодні робітничі походи, учасники яких кидали камінем у вікна замогильніших жителів.

В діткених страйком містах припинено трамваєвий рух, а власти остерегаді автомобілістів, особливо чужинських туристів, щоб оминали сі міста.

Страйк в Берліні.

БЕРЛІН, 12. вересня. — Щільний Берлін є позбавлений сьогодні електричної послужки наслідком страйку електротехніків.

Трамваї не курсують, нема нігде електричного світла і часописи не можуть виходити.

Комуністи в Болгарії закликають до армії.

Недавно викрито в Софії тайні відозви, в яких комуністи закликають всіх соціалістів в армії, в цілі опанованя соціалістами всієї оружної сили Болгарії.

Англійсько-совітські відносини.

До Лондону вернув ген. Томсон, який їздив до Москви, як представник англійського уряду для переговорів в ріжних справах.

ПОВСТАНЧИЙ РУХ В ІНДІІ ЗРОСТАЄ.

Військові власти дуже заклопотані.

ЛОНДОН, 16. вересня. — Урядові вісти про положене в Індії говорять, що військові власти є дуже заклопотані зростом повстанчого руху в окрузі Малабар. Повстанці, які розділялись на п'ять осібних відділів, числять поперх 3,000 осіб. З огляду утрудненого транспорту і комунікацій, почавши від 12. вересня повстанчий рух зростає.

Проголосили независиме королівство.

КАЛКУТ, 19. вересня. — Доносеня з Нілїмбур говорять, що провідник Кунгамад прові. Урад і Валюванад независимим королівством. Він грозить Европеїцям масакрою.

Сі два округи є положені в гористих околицях, около 25 миль від Калкут. Сі округи є твердиною повстанців від давних часів.

Положене в Індії дуже серйозне.

ЛОНДОН, 18. вересня. — Урядові звіти подають, що положене в Індії є дуже серйозне. Військові власти заклопотані зростом повстанчого руху, який поширюєть ся головню в дісових околицях, де всьака військова акція є дуже утруднена. Около дві тисячі повстанців розтаборились в дуже добрим положеню на горі Пандлор до яких нема вигідного доступу. Військові власти думають розбити їх вогнем з армат.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ.

Коло Київ викаліїв ся потяг з збіжжєм.

РИГА, 18. вересня. — Радіо з Києва доносить, що пару днів тому назад коло Києва викаліїв ся тяжко наладований збіжжєм потяг, підчас чого зістало убитих більше як сто осіб, переважно сторожі потягу. Виколіє ся спричинило зірваннє шин в тім місці, де потяг, зложений з 61 вагонів, їхав в долину. Збіжжє везено до Донецького басейну для гірників.

Меншевики і есери в балтійських краях працюють спільно з контрреволюціонерами в Росії.

Большевики заявляють, що соціалістичні і революційні провідники (себто меньшевики і есери), що оперують в балтійських краях, висилають до Росії агітаторів і кур'єрів та старають ся знайти спільний ґрунт для співдіяння проти совітського правительств з такими визначнішими протибольшевицькими провідниками, як генерали Антонов і Петлюра. Отвертої війни сподіють ся тоді, коли прийде до сею порозуміння. Україна має бути центром такої діяльності в совітській федерації.

Добрий урожай на Україні.

Наспівші з України відомости доносять про добрий урожай. Сподіють ся, що Україна доставить 60,000,000 пудів (36 міліонів бушлів) збіжжя.

(Що до першої частини новинки, яка говорить про виколіє ся коло Києва потягу зі збіжжєм, то єсли ся вістка є правдива, то зірваннє шин було роботою бандітів, які ще не цілком викорієні на Україні. І чи в такім случаю дивувати

ся потім, що радянська власть так остро розправляєть ся з ріжними бандітами та контрреволюціонерами?)

Школи червоних старшин.

По усіх часописих на Радянській Україні їде зараз сильна пропаганда за тим, щоб и найбільше молоді записувало ся в школи червоних старшин. Є дві категорії військових шкіл: школа з 3-річним курсом навчаня і курси з річним курсом фаху ділять ся на піхотні, кінні, артилерійські, військово-технічні і військово-інженерські, військ. господарчі і курси звязку. Для володуючих українською мовою утворені школи старшин, з викладами і командованем на українській мові. Умови вступу такі: до військових шкіл приймають о собі не молодші 17 років. Для малоратомних при військових школах організовані підготовчі відділи, де вони можуть поповняти своє знане. На кінні курси приймають тільки кінників, на військово-господарські курси тільки інвалідів, на артилерійські з освітою високої початкової школи. Умови життя курсантів такі: курсанти одержують повний фронтоний харчевий придді, оджд і платню. При військових школах провадять ся політична і культурно-освітня робота. Є там бібліотеки і клуби.

Електрофікація села.

В половині червня відбула ся в Харкові лекція інж. Касяненка про електрофікацію села на Україні. Проект-їого такий: двигуном є вітряне колесо досить розповсюжене за кордоном. Система зложена з 4—5 вітряних колес рухає помпи, які точать воду в велику кядь, котра містїть в собі 5 міліонів відер води. З кяди воду направляють на турбіни, уміщені під землею. Турбіни обертають більше машину. Одержану таким способом електричну силу можна уживати до промислових цілі, освітлення то що. Узладжене сею може коштувати більше менше стотисяч карбованців, бо виграти підуть лише на заложене машин, які є в краю, а замість палива буде використана сила українського степового вітру.

Кустарні кооперативи на Поділю.

Відділом кустарного промислу засновано до кінця червня с. р. в прокурівськїм повіті і в самому Прокуріві 53 артілі на кооперативних основах. Сі артілі виконують головню державні замовленя і виробляють переважно вози, плуги і інші господарські знарядя.

На румунській границі проголошено воєнний стан.

РИГА, 12. вересня. — Російське совітське правительство проголосило воєнний стан в Бесарабії, себто в полясї, що граничить з Румунією.

Новинкарська агенція Роста доносить, що Лев Троцький, міністер війни, поїхав на Україну видимо в злучі з погодосками про мобілізацію організованих в Румунії протисовітських військ.

В Житомирі, який доносить Роста, Троцький сказав: "Ми бажаємо мира, але ті, що пробували би насильно вдерти ся до Росії, попадуть в колізію з оружними червоними борцями".

Радянська нота до Румунії.

Народні комісарі заграничних справ Совітської Росії і Радянської України Чічерін і Раковський вислали ноту до Румунії, в якій домагають ся припиненя організованих в Румунії контрреволюційних банд, які використовуючи введе нового податку на Україні і голод на Приволжанщині, задумують напасти на Одесу, Николаїв і Крим. Нота кінчить ся ось так: "Для боротьби проти банд, організованих в Бесарабії, на Буковині і Румунії, совітські війська будуть приведені переслідувати ті банди також на румунській території на випадок переходу семи бандами російсько-румунської границі".

В ноті поставлено домагане видаленя з Румунії контрреволюційних організацій і зірваня дипломатичних зносин з петлюрівцями.

СТАНОВИЩЕ СОВ. РОСІІ В СПРАВІ КОНЦЕСІІ І ДОВГІВ.

(Спеціальна каблетрама до "Ню Йорк Таймс".)

МОСКВА, 9. вересня. — Міністер заграничної торгівлі Красін подав сьогодні подробиці нової економічної політики Росії. Він виявив саїдукучі принципи: 1. Совітське правительство не признає ніяких прав власности на товари або фабрики в Росії, без огляду на се, до кого вони належали — до Росіян, чи до чужинців. Давніші власники, які бажали-б вести знов фабрики, будуть в тім самім положеню, що і інші концесіонери, але витмки будуть відій допущені у випадках більших або менших підприємств, які були в русї підчас революції. Такою є, приміром, американська компанія Вестинггауз.

2. Совітське правительство не приймає на себе ніяких зобовязань в справі заграничних довгів, одначе Красін вразно заявив, що приміром у випадку Франції Совіт є готов переговорювати на основі консолідації.

3. Імпорт і експорт остає в руках правительств, але заграничні концесіонери будуть могли імпортувати машини і т. п., та експортувати продукти і фабричні товари. Торгуєчі в Росії, чужинці будуть могли імпортувати товари з заграиці, якщо платити-муть за них заграничними кредита-

ми, а не грїшми, вивезеними з Росії.

4. Загальний план концесій буде опирати ся на винаймі за оплатою, вложеною в готівці або ще лучше в товарах. Провідним принципом у всіх того рода концесіях буде піднесенє продукції. Коли се буде заповнене, тоді Совіт заведе відповідні полешкі у своїх услївях.

Красін заявив також вразно, що свобідна торговля обнимає лише внутрішній торговельний рух. Правительство, хоч-би навіть дозволило на імпорт і експорт, буде мати повну контролю над ними. Воно бажает піднести торговлю і промисл в Росії, чи то при помочі своїх чи чужих людей, і позволит на відповідні зиски, але не позволит, щоб Росія стала добичею чужинців.

Се годить ся вповні з новим толкованем комуністичної вартї економічної зміни, яке звучить: "Комунізм означає збільшену продукцію для загальною добра, злучену з запобіженнем вяниску і загальною охрононо".

Смерть ватажка Шугая.

"Лідове Новини" доносять, що на днях убито Шугая, відомого ватажка, що напад на північно-східних окраях Підкарпатської України.

КАНДИДАТИ СОЦІЯЛІСТИЧНОЇ ПАРТІІ.

Р. Б. Россел, відомий робітничий провідник, кандиде в північній Вінніпегу.

Соціалістична Партія Канади в провінції Манітобі іменувала вже трох своїх кандидатів на послів до домініально-го парламенту підчас надходячих домініальних виборів. Тими кандидатами є: Р. Б. Россел — на північній Вінніпег, Г. М. Бартолемю — на центральній Вінніпег, Чарлз Стюарт — на округ Спрінгфілд.

Р. Б. Россел, кандидат на північній Вінніпег, є відомий як неустрашимий борець за робітничу справу не лише серед робітництва в Вінніпегу, але і в цілій Канаді, а навіть поза її границями. За участь, зглядио провід в генеральний страйку в Вінніпегу в 1919 році, він зістав засуджений на два роки в'язниці. Була се най-могли імпортувати товари з заграиці, якщо платити-муть за них заграничними кредита-

МІТІНГИ, КОНЦЕРТИ І ПРЕДСТАВЛЕННЯ

В П'ЯТНИЦЮ, 23. ВЕРЕСНЯ, О ГОД. 8-ИЯ ВЕЧЕРОМ

відбудеть ся

В ГАЛІ ІНДУСТРІАЛ БЮРО

МАСОВИЙ МІТІНГ

на яким буде промовляти в англійській мові Дж. Найт, котрий що тільки повернув з конгресу Інтернаціоналу Професійних Союзів в Москві.

Заходом Укр. Відділу Женського Комітету Помочі Голодуючим в Совітській Росії

відбудеть ся

В СУБОТУ, 24. ВЕРЕСНЯ, О ГОД. 8. ВЕЧЕРОМ

в Укр. Робітничім Домі в Іст Килдонан (ріг уличь Ват і Джемсон)

ПОЛОТНЯНА ЗАБАВА І ТАНЦІ.

ВСТУП НА ЗАБАВУ 50 ЦЕНТІВ.

Чистий дохід призначений на поміч голодуючим в Совітській Росії. Приходить численно.